

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri, Valja mesečno prejemati
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din, Oglasi po ceniku, Oglase
sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra“ v Ljubljani, Poštni čekovni račun št. 11.409

Igra velesil na Daljnem vzhodu

Pakt med Tokiom, Parizom in Moskvo

Polagoma, silno počasi, se pričanja na Daljnem vzhodu dvigati zastor pred praviim ozadjem krvavega japonsko-kitajskega spora. Slika sicer še ni popolna, vendar je že sedaj jasno, da Japonci niso zasedli Mandžurije in napadli Šanghaja samo zato, da bi ugnali »kitajske razbojnik« in jih prisilili spoštovati njihove privilegije. Njihovi nameni so dosti bolj dalekosežni. Prava resnica bo le to, da so Japonci izkoristili sedanji občesvetovni položaj, ki nikomur ne dovoljuje nove vojne niti oborožene intervencije v to, da na razmeroma lahek način zasede veliko in plodno Mandžurijo ter tako razširijo svojo gospodarsko in politično oblast na azijski celine. Njihovo snovanje nove mandžursko-mongolske države, ki bi bila v resnici le nekakšna avtonomna japonska provinca, po vzorcu velikobritanskih dominionov, to domnevo precej vidno in v celoti potrjuje.

Prav tako gotovo je pa tudi, da si Japonci ne bi bili upali započeti te silno dalekosežne akcije brez poprejšnjega dogovora z onimi državami, ki bi jim bilo lahko najbolj nevarne, če se z njo ne bi strinjale. Pred vsem sta to sedanja Rusija in danes najmočnejša evropska velesila, Francija. O tajnem japonskem sporazumu s poslednjo je že pred dnevi poročalo vse svetovno časopisje, o enakem paktu s prvo pa objavlja prav sedaj naravnost senzacionalne podrobnosti. Kljub vsem demantijem zatrjuje londonski »Daily Express«, da so sovjeti priznali Japonski pravico do popolnoma svobodne akcije v vsej Mandžuriji in južni Mongoliji, dočim so nasprotno zagotovili Japonci Rusom posest severne in zapadne Mongolije. Obenem je pa bil med Moskvo in Tokiom dosežen sporazum tudi glede na delnice vzhodnokitajske

železnice Mančuli.—Vladivostok, in sicer tako, da jih od Kitajcev prevzamejo Japonci in postanejo poleg Rusov druga soodločujoča stranka.

»Daily Express« zatrjuje, da sta se japonska in ruska diplomacija že od oktobra lanskega leta pogajali glede dokončne rešitve mandžurskega in mongolskega vprašanja. Rusi se dolgo niso mogli odločiti, pa tudi Japoncem ni šlo od srca priznanje tako dalekosežnih koncesij sovjetom. Ruski strah je vzbudil nezaupanje do Japoncev, združeno z možnostjo, da bi ti izrabili novo neodvisno Mandžurijo za vojaško akcijo belogardistov proti sovjetskemu gospodarstvu v ruskem Pomurju in Primorju. Toda Japonci so pozneje pokazali, da mislijo resno in pošteno, zato je bil dejanski sporazum sklenjen že za časa bivanja japonskega zunanega ministra Jošizave v Moskvi. Xa sporazum sedaj vestno izvajajo tudi eni kakor drugi.

Med tem, ko je torej Japonska potrebovala rusko pomoč za dejansko teritorialno razširjenje svoje oblasti na Daljnem vzhodu, je potrebovala Francijo za svoje diplomatične akcije. Francija naj bi namreč prevzela nalogo skrbeti za to, da Društvo narodov ne bi storilo nobenih prenapljenih korakov proti Japonski, tudi ne za to, da se Anglija in Amerika ne zapleteta v ororoženo intervencijo. Pri sporazumevanju med Tokiom in Parizom je sodelovala baje tudi Moskva. Obe velesili, Japonska in Rusija, sta zagotovili Franciji velike gospodarske koncesije v Mandžuriji, na Kitajskem in v sami Rusiji. Samo na ta način nam pa postane razumljivo tudi stališče Anglije, ki je bilo prvotno Japonski precej naklonjeno, je pa sedaj vedno bolj sovražno.

Novi krvavi nemiri v Španiji

GENERALNA STAVKA. IZGREDI IN NEMIRI. BOJI Z MONARHISTI IN KOMUNISTI.

MADRID, 17. februarja. Tu je bila proglazena generalna stavka. Razni ekstremni elementi so izrabili to priliko za svoje teroristične nakane, ki se jim pa niso posrečile. Policija je glavne voditelje aretirala in zaprla. Središče mesta je ohranilo docela vsakdanje lice; tudi tramvaj vozi nemoteno. V predmestju Viktorija pa so se razvili večji spopadi med stavkajočimi in policijo. V Cadixu in Malagi je stavka le delna, v Medini stavkajo tudi kmetje, v Saragozi pa so stavkajoči delavci vrgli bombo v električno centralo. Najtežje posledice je povzročila stavka v Kataloniji. V Tarsasi so anarhisti in komunisti zasedli magistrat ter obesili na zgradbi črno in rdečo zastavo. Obenem

so prijeli tudi župana in več občinskih svetnikov ter jih kot talce odvedli s seboj. Mestna policija se je morala udati. Šele ko so prišla iz Barcelone ojačenja, so se anarhisti in komunisti odstranili in izpustili tudi talce. Pri tem je prišlo do ostrih borb, pri katerih je sodeloval 31. pehotni polk iz Barcelone. Ustaši so za vojake streljali in metali nanje ročne bombe. Boji so trajali dve uri. Število žrtev še ni znano. Do večjih ali manjših spopadov je prišlo tudi drugod v Kataloniji.

Guverner Barcelone je izdal davi komunikacije, v katerem zatrjuje, da je stavka zrušena.

FRANCIJA NAJME POSOJILO.

PARIZ, 17. februarja. Bivši glavni proračunski poročevalec Lamoure piše v »Journalu«, da je sedanji položaj Francije tak do bo prvič po 100 letih prisiljena najeti posojilo, in sicer vsaj v iznosu ene milijarde frankov. Če se položaj ne izboljša, pa tudi to ne bo zadostovalo in bodo potrebna še nadaljna posojila.

BOLGARIJA NE MORE PLAČEVATI DOLGOV.

SOFIJA, 17. februarja. Na povratku iz Ženeve je izjavil ministrski predsednik Mušanov, da Bolgarija zaradi nastale gospodarske krize ne bo več mogla plačevati svojih inozemskih obveznosti.

USTAJA NA PORTORIKI ZADUŠENA.

NEWYORK, 17. februarja. Po poročilih iz San Josea so vladne čete popolnoma zadušile ustajo bivšega predsedniškega kandidata Manuela Castra Quesade.

HITLER KANDIDIRA ZA DRŽAVNEGA PREDSEDNIKA.

BERLIN, 17. februarja. Prosvetni minister države Braunschweig je imenoval Adolfa Hitlerja za profesorja pedagogije na tehnični visoki šoli v Braunschweigu. Na ta način je vodja nacionalnih socialistov postal nemški državljani in bo že te dni prijavil svojo kandidaturo za predsednika nemške republike. Kandidiral bo proti Hindenburgu, katerega bodo najbrže podpirali tudi socialni demokrati.

Francoska vladna kriza

LAVALOVA DEMISIJA. PAUL BONCOUR NAJRESNEJŠI KANDIDAT. ODMEV KRIZE V ŽENEVI.

PARIZ, 17. februarja. Zaradi preglasovanja v senatu je ministrski predsednik Laval podal sinoči ostavko celokupne vlade.

PARIZ, 17. februarja. Tukajšnji listi obsežno komentirajo položaj, ki je nastal po ostavki Lavalovega kabineta. V ospredju kombinacij je Paul Boncour, o katerem se zatrjuje, da je edini sposoben sestaviti trdno in za delo sposobno vlado. Vendar bi bila Boncourjeva vlada le kratkotrajna; sprejela bi dvanajstine

in nekaj drugih predlogov, nato bi pa takoj razpisala volitve. Če bo Boncour mandat sprejel, še ni znano. Mogoče je tudi, da bo kriza trajala več dni.

ŽENEVA, 17. februarja. Demisijska Lavalove vlade je napravila tu zelo mučen utis. Francoska akcija, ki je bila na razorožitveni konferenci v polnem toku, počiva. Tardieu se je že davi odnehal v Pariz, dočim je Boncour še ostal tu. Francoska delegacija se resno boji, da bi utegnili nasprotniki francoskega predloga izrabiti vladno krizo v svoje namene.

Zasedanje banovinskega sveta

VAJENIŠKI DOM V MARIBORU. — POTREBE PREKMURJA. — PRORAČUN ZA NAŠE BOLNIŠNICE.

LJUBLJANA, 17. febr. Banovinski svet je včeraj nadaljeval razpravo o proračunskem osnutku. Pri splošni razpravi o proračunu oddelka za socialno politiko in narodno zdravje, je mariborski župan dr. Lipold ponovno opozoril na važnost ustanovitve vajeniškega doma v Mariboru in zahteval, da se v ta namen določi primerna vsota.

Murskosoboški svetovalec Anton Koder je govoril o težavah Prekmurja, Nemčija in Madžarska sta zaprla meje za sezonske delavce, Avstrija je pa prepovedala uvoz bikov, ki so jih v glavnem dobavljali naši Prekmurci. V Murski Soboti sta potrebna hišalnica in delavski dom. Vprašanje cigamov naj se reši po zgledu Češkoslovaške. Bolnišnica se mora razširiti in urediti za pobijanje trahoma.

Obema je odgovoril ban dr. Marušič in obljubil, da bo banska uprava

storila glede vseh teh vprašanj vse, kar bo mogla.

Pri podrobni razpravi je bila odobrena postavka 360.440 Din za banovinski dečji dom v Mariboru.

Na popoldanski seji so se obravnavali proračuni bolnišnic in sličnih zavodov. Proračun mariborske bolnišnice izkazuje 7 milijonov dinarjev izdatkov, 3,8 lastnih dohodkov in 3,2 banovinske dotacije. Bolnišnica v Murski Soboti ima 1,9 milijona izdatkov, 0,8 dohodkov in 1,1 dotacije; slovenjgraška 1.520.000 Din izdatkov, 770.000 dohodkov in 750.000 dotacije; ptujska bolnišnica pa 1 milijon izdatkov 500.000 Din dohodkov in istotoliko dotacije.

Hišalnica v Ptujju ima v proračunu 1.100.000 Din izdatkov, 800.000 Din dohodkov in 300.000 Din dotacije.

Ob sklepu seje sta bila odobrena še proračuna za zdravilišči Dobrno in Rogazsko Slatino.

ZAKON O TRGOVSKEM ŠOLSTVU SPREJET.

BEOGRAD, 17. februarja. Plenum skupščine se je bavil danes s predlogom zakona o reorganizaciji srednjih trgovskih šol. Večinsko poročilo je podal poslanec Stojić in naglasil potrebo, da se zakon v celoti sprejme in odobri.

Trgovinski minister dr. Kramer je obširno obrazložil namen zakonskega osnutka, ki hoče enotno urediti doslej neenotno srednje trgovsko šolstvo. Obenem je podal pregled vseh naših trgovskih šol, iz katerega je bilo razvidno, da je v Jugoslaviji okoli 600 takih šol, na katerih poučuje 4820 učiteljev, poseča pa jih 71.590 učencev.

Za ministrom so govorili še nekateri govorniki, nakar je bil novi zakon sprejet.

Revizija trošarin.

Ministrski svet je pod predsedstvom predsednika Živkovića sinoči sklenil revidirati dosedanji zakon o trošarinah na vino, žganje, spirit in kvas ter dočel smernice za novo ureditev. Osntek novega zakona bo že v kratkem predložen narodni skupščini.

Amerika odpravi zlato podlago.

Finančna kriza, ki postaja vedno večja, je prisilila sedaj tudi severnoameriške Združene države, da opuščajo zlato valutno podlago. Po novem tozadevnem zakonu se bodo uporabili za delno kritje tudi državni papirji. S tem se bo povečal obtok dolarja za 2,5 milijard, kar bo odpravilo sedanje neznosno pomanjkanje plačilnih sredstev.

Grozen umor ženske na Dunaju.

Kakor smo včeraj poročali, so na Dunaju našli na Westbahnhofu v dveh zavojih odrezane noge ženske in pozneje v kovčegu tudi njeno truplo brez glave. Policiji se je kmalu posrečilo dognati identiteto umorjene. Je to 36letna kuharica Ana Puberl, rodom iz Čehoslovaške, ki je bila v zadnjem času brezposelna in je pred nekaj dnevi izjavila gospodinji, kjer je stanovala, da namerava odpotovati s svojim prijateljem na Madžarsko. Danes je policija prišla nekega 42letnega brezposelnega mehanika Lauenbacha, ki je po daljšem obotavljanju priznal, da je umoril Ano Puberl; njeno glavo pa da je vrgel v Dunav.

Avstrija odpovedala trgovinske pogodbe.

Zaradi vedno manjšega izvoza in ker ji z uvozom deviz ni mogoče kriti niti lastnih potreb in poleg tega plačevati še dolgove, je Avstrija odpovedala vse trgovinske pogodbe z vsemi državami. Kako se bodo uredili njeni novi trgovski odnošaji z zunanjim svetom, še ni znano, najbrže pa na podlagi kontingentiranja in preferenčnih carin.

VELIK VINSKI SEJEM NA SUŠAKU.

SUŠAK, 17. februarja. Na iniciativo Društva za tujski promet bo od 8. do 16. maja t. l. na Sušaku velik vzorčni vinski sejem. Na sejmju bodo razstavljena vsa vina iz Dalmacije, otočja in hrvaškega primorja.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opoldne): Malo spremembe. Izgleda, da se bo temperatura dvignila.

Zborovanje mariborskih gostilničarjev

Občni zbor Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev. — Živahen potek zborovanja.

- Težave in nadloge naših gostilničarjev.

Včeraj popoldne je imela Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Mariboru v lovski sobi pri »Orlu« svoj 47. občni zbor, katerega se je udeležilo nad sto članov in članic. Zborovanje je otvoril in vodil načelnik zadruga g. Oset, ki je pozdravil vse navzoče, zlasti zastopnika banske uprave obrtnega nadzornika Založnika, zastopnika zveze za Tujski promet dr. Geržino in druge in se nato v toplih besedah spomnil v lanskem letu preminulih članov. V počastitev njihovega spomina so se zborovalci dvignili s sedežev.

Načelnik je zatem podal poročila načelstva, ki si je v lanskem poslovnem letu mnogo prizadevalo za izboljšanje položaja gostilničarjev, ki težko dihaajo v današnjih časih, ker jih tarejo razne nadloge in težave. Naglašal je, da je bilo lansko leto eno najhujših povojnih let. Splošna gospodarska kriza tudi gostilničarski obrti ni prizanesla. Gostilničarji se morajo pokoravati raznim naredbam in odlokom oblastev, ki so kakor javnost mnenja, da je oštrijem še danes »z rožcami postlano«. Nad gostilničarjem visijo razne trošarinske dajatve, trošarinski registri, strogi pravilniki, druge davščine, nad gostilničarjem visi celo policijska ura. In za omiljenje vseh teh bremen se je brigala Zadruga v lanskem letu ter dosegla razveseljive uspehe. Po neštetihih intervencijah je po Zvezi zadrug dosegla, da se odpravi v letošnjem letu trošarinski register, da se je ustanovil v Mariboru Obrtno pospeševalni urad, izposlovalo nižje zavarovanje služinčadi pri OUZD, in je imela tudi druge uspehe. Načelnik je omenil dalje, da deluje Za-

druga vzajemno s Tujsko-prometno zvezo in da je v dobrih odnošajih z vsemi gospodarskimi organizacijami, zlasti z Gospodarskim predstavništvom, ki stremi za tem, da pride v Maribor čim več življenja, in ki dela na tem, da se nadomestijo izgube Železniške kontrole, Okrožnega inspektorata z drugim ustanovami, da se priključi Maribor mednarodnim zračnim zvezam, da dobi Maribor divizijsko oblast, da postane Maribor klimatsko mesto, deležno ugodnosti ostalih klimatskih mest. Zadruga je v dobrih odnošajih s planinskimi in drugimi sportnimi društvi. V lanskem letu je sodelovala pri akciji za znižanje najemnin, pomaga društvo k zgradnji poslopja Trgovske akademije in podpira vsak korak za podvig in procvit mesta Maribora. Načelnik je zaključil svoje poročilo z željo, naj bi zlasti mestna občina upoštevala glede dajatev težko stališče novih bremen.

Nato je tajnik Zveze in Zadruga gosp. Peteln podal najprej zadržno, zatem pa zvezino poročilo, iz katerega je razvidno neumorno in vztrajno delo odbora za zboljšanje položaja gostilničarske obrti. Raztolmačil je zborovalcem zadržne ukrepe o najbolj perečem vprašanju, to je, vinotočih pod vejo, katerih je na področju mariborskega okrožja nad 200. Navajal je, da je banska uprava upoštevala predloge Zadruga in napravila v tem pogledu tudi red. Izreden uspeh pa je zabeležiti, da bo po intervencijah Tujsko-prometne in gostilničarske zveze z 9. marcem t. l. konec toleracijam točilnih pravic finančne in politične oblasti. Tudi takozvana jožefinska naredba, ki

datira že iz 18. stoletja in je namenjena predvsem siromašnim vinogradnikom, katere pa so se posluževali kratkoma vsi lastniki vinogradov, tudi oni, ki so vinogradniki iz tradicije, je zdaj izpremenjena. Vinogradnik sme le tri mesece točiti vino lastnega pridelka v svoji kleti in to le v kraju, kjer ga pridelava. Zadruga je imela v preteklem letu tudi uspehe pri mestni občini, ki je priznala gostilničarjem pravico 1.5% kala, dosegla, da se je znižala cena plinu in bo dosegla, da se zniža cena električnemu toku za gostilničarje, na ceno, ki jo plačujejo privatniki. Posredovala je pri Obrtni oblasti občinske uprave, da je ta dosledno zafirala šušmarstvo po točilnicah. Zadruga je podpirala akcijo za znižanje najemnin, zlasti lokalov, ki tvorijo pri gostilničarski obrti najvišjo režijsko postavko. Po večkratnih intervencijah pri banski upravi je izposlovala omiljenje rigoroznega postopanja policijske oblasti glede na policijsko uro. Priredila je v lanskem letu servirni tečaj pri »Orlu«.

Zvezna uprava si je mnogo prizadevala za odpravo trošarinskega registra, ki je prava nadloga tako za finančno oblast kakor za krčmarja. V to svrhu je povabila Zveza načelnika trošarinskega oddelka pri finančnem ministrstvu v Maribor, da je proučil ta trošarinski register sam in ugotovil krivične posledice. Mesto registra se uvedejo s 1. aprilom t. l. revizijske knjige in se bo pobirala trošarina le od sode, ki je na pipi. Tudi je zaslug zadruga, da se je pavšaliral davek na poslovni promet od nakupne cene po 10 pare od litra. Nadalje je tajnik sporočil, da točilna taksa ne bo odpravljena, ampak se bo modificirala že pred 1. aprilom t. l. na sedem grup, ki jih je akceptiralo finančno ministrstvo. Pri Avtorski centrali je dosegla zveza podaljšanje dosedanjih pogodb in po istih re-

gulira'a takse. Zveza je pokrenila korake tudi glede na policijsko uro, ki se nikjer tako strogo ne izvaja kot pri nas in pričakuje, da bo banska uprava upoštevala njene želje in predloge.

Dalje je tajnik obrazložil novi obrtni zakon in naglašal, da se ustanovi pri TOI avtonomni gostilničarski in hotelirski odsek, čim izide naredba o zbornicah. Opozorjal je na zakon o vinu, ki na'aga kršiteljem stroge kazni.

Ob zaključku svojega obsežnega poročila je navedel tajnik g. Peteln o konzumu alkoholnih pijač nekaj statističnih števil, ki govorijo, da se je konzum vina v lanskem letu približal razmerju v l. 1929. Lansko leto so iztočili mariborski gostilničarji 360 hl manj kakor leta 1930. Tudi piva so iztočili veliko manje, kakor prejšnja leta, čemur so vzrok nizke cene vina. Lansko leto je bilo zelo neugodno, zlasti za večje obrate s prenočišči. Tujski promet trpi radi krize. Zatem je tajnik zaključil svoje poročilo in pozval članstvo k solidarnemu delu. Za svoje obsežno in izčrpano poročilo je bil tajnik g. Peteln deležen toplega, dolgotrajnega aplavza.

Sledile so volitve, na katerih je bil soglasno izvoljen dosedanji odbor s predsednikom Osetom na čelu.

Zborovalce je nato pozdravil zastopnik Tujsko-prometne zveze dr. Geržina, nakar se je razvila živahna debata v katero so posegli gg.: Valjak, Kleščič, Emeršič in drugi. Soglasno je bila sprejeta tudi resolucija, ki jo odposljejo zborovalci mestni občini, o tihotapljenju vina v mesto, kar slabi gostilničarsko obrt in mestno blagajno.

Po štiriurnem zborovanju je predsednik zaključil zborovanje.

Darujte za pomožno akcijo!

Petdesetletnica Franca Terseglava.

Danes obhaja časnikar Franc Terseglav, urednik »Slovenca« v Ljubljani, petdesetletnico svojega rojstva. Težkemu časnikarskemu poklicu se je posvetil že pred več ko petindvajsetimi leti in s svojim resnim delom in svojo veliko izobrazbo mnogo doprinese! za idejni in kulturni razvoj našega dnevnega tiska. Znan pa je tudi kot odličan esejist in stilist. Številnim njegovim prijateljem in tovarišem se pridružujemo kot gratulantni tudi mi, želeč mu še obilo let zdravja in plodonosnega javnega dela!

Nov grob.

V splošni bolnici je preminul včeraj v starosti 71 let upokojeni nadučitelj šole v mariborski kaznilnici g. Ignacij Bajt. Pogreb blagega pokojnika bo jutri v četrtek ob 15. uri iz mirtvašnice na magdalenškem pokopališču. Blag mu spomin, preostalim naše sožalje!

Ljudska univerza v Mariboru (Slomškov trg).

V petek 18. t. m. ob 8. uri zvečer je otvoritev »Slovenskega cikla« in bo imel prvo predavanje gosp. prof. France Vodnik, pisatelj v Ljubljani in predsednik »Mladega Penkluba«, ki je našemu občinstvu dobro znan z lanskeoletnega literarnega večera. Predavatelj bo razmotrival velevažni literarni problem »Sodobni umetniški nazor«, seveda v prvi vrsti z ozirom na naše domače prilike.

V nedeljo dopoldne bo ponovitev predavanja dr. Varla s filmom o tuberkulozi mladostnikov in o sredstvih, kako jih preprečiti. Prireditve je samo za našo srednješolsko mladino in je brezplačna. Ob 8.45 uri je predavanje za deške, ob 10. uri pa za deklishe šole.

Ljudska univerza v Studencih.

Jutri v četrtek ob 19. uri bo predaval g. dr. Varl o jetiki. Predavanje bo ponazoroval film. Decl je dovoljen vstop samo v spremstvu staršev.

Zopet roden avtobusni promet.

Avtobusni promet, ki je bil zadnje dni radi zasneženih cest ukinjen, se z včerajšnjim dnevom zopet redno vrši na vseh prajah.

Radioaparati prosti trošarine.

V smislu odloka prometnega ministrstva ne bo več smela v tem letu pobirati trošarine na radijske aparate nobena občina.

Iz železniške službe.

Premeščeni so: uradnik Janez Jurman, pomožni progovni nadzornik sekcije Maribor v Kičevo, dalje zvaničnika Viktor Belič na Pragersko in Svetozar Antič iz Kičeva v Maribor k progovni sekciji.

Ljubljana proti redukciji šol.

Sinoči je bila v Ljubljani seja mestnega občinskega sveta, na kateri je bilo soglasno sklenjeno, da se odpošlje v Beograd protestna spomenica proti nameravani redukciji nekaterih fakultet in srednjih šol v Ljubljani.

Posestna izprememba.

Posestnica Amalija Witzlerjeva je prodala hišo Ob bregu št. 12 Mariji Hanjskovi za 95.000 Din.

Tečaj za avtogensko varenje.

Mariborska poslovalnica za pospeševanje obrti priredi v Celju tečaj za avtogeno vadenje z uporabo najmodernejših tehničnih sredstev pod vodstvom strokovnjaka inž. g. Kneza iz Ruš. Tečaj prične v ponedeljek 29. t. m. in bo trajal 10 dni. Tega tečaja se lahko udeleže mojstri mehničke, elektrotehniške in vseh ostalih kovinarskih strok; zlasti pa je ta tečaj posebne važnosti za kovaške mojstre. Posamezne prijave, ali pa skupno za več udeležencev, morajo zanimanci poslati po pristojnih obrtnih zadrugah najpozneje do 22. t. m. na naslov: »Zavod za obrt pri zbornici TOI, poslovalnica v Mariboru (Sreško načelstvo)«, kjer dobe vsa potrebna navodila.

Bridge-turnir v Mariboru.

Naši vedno številnejši igralci angleškega bridga priredijo 27. t. m. v hotelu »Orel« prvi bridge-turnir. Vabljeni so vsi ljubitelji te igre. Prijave sprejemajo do 22. tm. gg.: Babič, Ellenberger, Luckmann, Nasko, Reichmann, Šepec in Wiesthaler, ki dajejo tudi vse informacije.

Igralcem državne razredne loterije v upravi Jutra in »Večernika« sporočamo, da so srečke za V. razred prispete in jih lahko zamenjajo. Zrebanje bo od 3. marca dalje do 25. marca 1932. Prosimo točne obnovitve — sicer prodamo srečke naprej. Neigralcem so na razpolago nove srečke za milijonsko kolo!

Sobota **Sobota**
Velika športna revija
Dekoracija vseh mariborskih športnih klubov
Vestnik kavarna

Občni zbor »Slovenskega obrtnega društva«.

V ponedeljek zvečer je imelo v Narodnem domu »Slovensko obrtno društvo« svoj redni letni občni zbor. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno živahno delovanje društva v preteklem poslovnem letu; zlasti se je povečalo zanimanje slovenskih obrtnikov za to organizacijo. Pri volitvah je bil izvoljen novi odbor z dosedanjim predsednikom gosp. Francem Novakom na čelu; za podpredsednika kipar Ivan Sojč, za odbornike pa: Josip Sulič, Ivan Kvas, Franjo Špes ml., Emanuel Ilich, Justin Gustinčič, Rajko Zotter, Miho Vahtar in Joža Volčič; za namestnike Kompara, Koter in Ratajc, za predsednika razsodišča Fr. Bureš, za preglednika računov Jemec in Sabeder.

Na zborovanju je predaval tudi obrtni nadzornik g. Založnik, ki je obrazložil novi obrtni zakon, naglašal potrebo po ustanovitvi drž. obrtne srednje šole v Mariboru in pozval slovenske obrtnike, da v čim večjem številu pristopijo k organizaciji, v kateri je moč in gospodarski napredek.

Drobiš s tezna

Iz občinskega odbora. Za razrešitev funkcije člana občinskega sosveta je zaprosil železničar in posestnik g. Ivan Felič. Sodeloval je v občinskem odboru 11 let in se je zlasti udeleževal v cestnem odseku.

Jubilej dela. Dne 14. t. m. je poteklo 25 let, kar je priromal od Sv. Martina v Sl. goricah na Tezno kovaški mojster g. Vincenc Bezjak. S pridnim delom si je sčasoma ustvaril lep dom in pridobil ugleda pri vseh občanih. G. Bezjak je bil po preobratu član gerentskega sosveta in je bil pri zadnjih volitvah izvoljen za župana. V času njegovega županovanja je dobila občina električno razsvetljavo, šola vodovod, občina pa prepotrebni prehod preko železnice. Marljivemu gospodarju in vnetemu čitatelju »Večernika« želimo, da bi še dolgo užival sadove svojega plodonosnega dela!

Zdravniška pomoč.

Mlad zakonec (prijatelj): »Zdravnik je moj ženi prepovedal kuhanje.«
»Zakaj pa? Ali je bolna?«
»Ona ne, ampak jaz.«

Kupim mizarsko klop (Hobelbank) v še uporabnem stanju. Franc Kozar, Koroška cesta 27. 581

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 17. februarja. Zaprtó.
Četrtek, 18. februarja ob 20. uri »Groteška sedanost« ab. C.
Petek, 19. februarja. Zaprtó.

Gostovanje igralca Povheta. Znani slovenski operetni komik, režiser ljubljanske operete, gospod Josip Povhe, ki je bil v prvih sezonah zelo priljubljen član mariborskega gledališča, bo gostoval po zelo dolgem presledku na mariborskem odru v nedeljo, 21. t. m. ob 20. uri. Za svoje gostovanje si je izbral v'ogo barona Wepsa v Zellerjevi melodiozni opereti »Ptičar«.

Zdravi Ljutomer.

Iz Ljutomera nam pišejo: V soboto je obhajal g. dr. Aleksander Rožič svoj 96. rojstni dan v najboljši duševni in telesni čilosti. Naše mesto ima še več takih častitljivih patriarhov in matron z devetimi križi. Vsekakor živ dokaz, v kako zdravem podnebnju leži prleška metropola. Gotovo pa ima pri tem nekaj zaslug tudi naša dobra vinská kapljica — Ljutomerčan, ki je pravi življenjski el'ksir, garancija za visoko starost!

Marinkovičev govor na razorožitveni konferenci.

Na včerajšnji seji razorožitvene konference v Ženevi je govoril med drugimi delegati tudi naš jugoslovanski zunanji minister dr. Voja Marinković. Obširno je obrazložil stališče Jugosavije v razorožitvenem vprašanju in naglasil, da si naš narod želi bolj kakor katerikoli drugi, da bi se dosegli kar največji uspehi. Razorožitev ni mogoče preko noči, mogoča pa je kvalitativna razorožitev, ki bo sčasoma dovedla tudi do kvantitativne. Najprej se morajo odpraviti napadalna sredstva, kakoršna so vojna marnarica, vojno letalstvo, p'ini itd. Da bo taka razorožitev uspešna, se morajo določiti tudi sankcije. Popoln uspeh pa bo mogoč šele tedaj, ko se bo izvedla tudi moralna razorožitev, ker brez nje ukinitve oboroževanja ne bo povečala varnosti. Jugosavija je pripravljena sprejeti načrt konvencije, a zaradi izkušeni iz preteklosti mora jugoslovanski narod dvakrat pretehtati ves problem, preden pristane na kakršenkoli pakt, zato pa bo tudi z večjim veseljem kakor kateri drugi pozdravil doseženi uspeh.

Poziv javnosti

povodom mednarodnih smuških tekem v dneh 20. in 21. t. m.

Prihodnjo soboto in nedeljo bodo v Mariboru velike mednarodne smuške tekme na desnem bregu Drave v neposredni bližini Maribora.

Ob tej priliki si dovoljuje podpisani podsavez apelirati na prebivalstvo mesta in prizadete okolice, posebno na občine Tezno, Spod. in Zg. Radvanje, Studenci, Limbuš, Pekre in Hrastje, da pripomore k dobremu poteku teh prireditev s tem, da nas pri naših pripravah vsestransko podpira. Red, uljudnost in dobrohotnost do prirediteljev in posebno do gostov, ki pridejo v velikem številu iz območij Ljubljane, Zagreba, Sarajeva in Beograda, nadalje iz Avstrije, Čehoslovaške, Nemčije ter drugih držav, so naša dolžnost in istočasno spridevalo o naši kulturi in omiki. Maribor in okolica slovita po svoji gostoljubnosti in pokažimo pozornost do naših gostov tokrat še prav posebno. Saj bo to samo v korist razvoja tuiskega prometa, torej v korist vsega prebivalstva.

Za tokrat posebno apeliramo na prebivalstvo omejenih občin južno od Drave, preko katerih bo vodila tekmovalna proga, da pazijo na markacijo dirkalne proge, ki jo bodo prireditelji izvršili v petek dne 19. tm. in izpopolnili še v soboto z

rdečimi zastavicami. Prosimo starše in druge odrasle osebe, da nerazsodnim otrokom zabranijo pobiranje teh zastavic. Šele v soboto ob 17. uri popoldne po končani tekmi se zastavice lahko odstranijo.

Nadalje prosimo vse delodajalce, ki imajo v službi smučarje in take osebe, ki jih pri organizaciji rabimo, da jih za petek v glavnem pa za soboto oproste službene dolžnosti. V to svrlo bo podsavez vsakomur, ki ga pri predpripravi ali tekmah potrebuje, izdal pismeno prošnjo, da jo predloži svojemu delodajalcu.

Glede tujcev, posebno inozemskih tekmovalcev, si dovoljujemo občinstvu priporočiti, da jih ob ugodnih prilikah prijazno pozdravlja, da jim bo bivanje pri nas ostalo v prijetnem spominu in jih zopet vidimo med nas.

Direktnim gostiteljem, posebno hotelom in restavracijam pa priporočamo, da postrežejo svojim gostom dobro, hitro in po sedanjim razmeram prilagojenih cenah, da se gostje ne bodo pritoževali in da bodo ob ugodni priliki zopet lahko zasnovali kako prireditev v interesu pozitivne tuiskega prometa.

Mariborski zimskosportni podsavez.

Sport

Mariborski zimskosportni podsavez.

Drevi ob 20. uri pri »Orlu« seja blagajniškega odseka. Pozvani vsi, ki sodelujejo pri blagajniški službi ob priliki skakalne tekme. Udeležba obvezna. Blagajnik MZSP.

Mariborski smučarski klub

Privedi v času od 22. do 28. t. m., ako bo zadosti prijav, propagandni izlet preko vsega Pohorja k Rimskemu vrelcu na Urško goro. S tem je dana prilika spoznati naše najlepše smuške poti in terene. V dneh 24. do 28. marca pa bo visokoalpinski tečaj na Peci. Poučeval bo g. Forstnerič po sistemu Bilgerl. Uletova kočica bo rezervirana samo za prijavljene. Na koncu tečaja slalom-tekma.

Prijave za izlet in tečaj sprejema: Mariborski smučarski klub, urarna Stojec, Jurčičeva ul. 8, Maribor.

Smučarske tekme

Zanimanje je vedno večje. Pojutrišnjem se bo pa le odločilo. Zanimanje je posebno veliko, ker se bodo teki in skoki tudi posebej ocenjevali, tako da bodo lahko sodelovali tekmovalci ali samo v teku ali skokih. Skupna kvalifikacija bo za posebne nagrade, ki so razpisane za kombinirano tekmovalje.

Skakalnica je izvrstna. Že sedaj, ko še ni popolnoma urejena, skačejo preko 30 m in bodo v nedeljo sigurno doseženi skoki do 40 m. To bodo menda naši najdaljši skoki. V nedeljo popoldne bo ves Maribor za Betnavskim gradom, kjer je naša skakalnica. Proti malenkostni vstopnini 10 Din bo vsak lahko občudoval naše najsmelejše smučarje, kako bodo 40 m plavali po zraku v krasnem, ponosnem letu smučarja-skakača.

Za zgled.

Gospodinja (služabnica): To-le v časopisu si preberi, Lizika. Tu stoji, da je neki vihar v eni minuti pometel šestdeset hiš. Ti pa potrebuješ za pometanje štirih sob vsak dan dve uri!

Ladja strahov

(Zgodba starega mornarja.)

(KONEC.)

Bila je tista utva, ki je ob nenadni smrti našega tovariša trikrat obletela našo ladjo in se vsedla na kapitanovo kajuto. Spet nas je trikrat obletela in se vsedla na zastavico.

»Nesreča pride nad nas!« je zaklical nekdo. »Duša tovariša nas je prišla obvestiti!«

»Vrag te vzemi!« je zakričal kapitan. Togotno je zagrabil puško in ustrelil na ptiča, vendar ga ni zadel.

Ptič je počasi vzletel, nas spet obkrožil in izginil za valovi, ki so nas obdajali kot zidovje.

Naš stari mornar, ki je kot jaz veroval v vrnitev duš, je šel po križ v svojo kajuto in ga pritrdil spredaj na barko. Hotel nas je varovati pred poginom in pred močjo satanovo.

Ko pa je zagledal brezbožnik križ, je ogorčeno skočil tja, ga zagrabil in vrzel v morje.

Skoraj isti trenutek je udarila strela in sledil ji je grozovit tresk, da smo vsi kot omamljeni popadali na krov.

Ko smo se spet pobrali, se je bila že izvršila sodba božja.

Kapitan je ležal brez življenja pod jamborom, ubit od strele.

Na temnem obzorju se je morje vedno bolj dvigalo, medtem ko so strele neprenehoma švigale okrog rta »Dobre nade«.

Tedaj se je prikazala v bleščeči svetlobi črna ladja. Njena črna jadra so se npenjala v viharju.

Mož ogromne postave jo je krmaril. Bil je »Leteči Holanec«, ki je prišel po dušo bogokletnikovo. Očividno je potrebovala ladja prekletega novega mornarja. Sedaj je bil tudi naš kapitan preklet, in bo moral do konca sveta voziti po morju. Zdaj bo brez miru križaril okoli rta »Dobre nade«, ne da bi kdaj dospel v kak pristan.

Črna ladja je vozila z bliskovito naglenco. Bila je od vseh strani obdana z ogromnimi oblaki. Na njenem jamboru so svetili trije modri plamenčki.

Ko je tako vozila ob obzorju, je nenadoma izginila, kot se je prikazala. Bilo je, kakor da se je pogreznila v globočino.

Vi, ki ne verujete več v ladje strahov, boste trdili, da nam je le strah prikazal obrise barke. Toda ne, jaz sem jo z lastnimi očmi videl! In moje oči, prijateljski, so bile takrat še ostre.

In ko smo naslednji dan vrgli v morje truplo brezbožnega kapitana, ki nas je pahnil v nesrečo, se je še trikrat dvignil iz morja. Potem šele so ga valovi odnesli daleč proč — tjakaj, kjer je izginila ladja strahov...«

Otroška usta.

»Kaj-ne, Milanček, to ti je všeč takole jahati na mojih kolenih?« — »Da, striček, ampak jaz bi rad jahal enkrat pravega osiala.«

Kulturni pregled

Štefan Lazar: S strelo in plinom (»Titana«), roman. Priredil Franc Kolenc. Murska Sobota 1931. Samozaložba. Tisk Prekmurske tiskarne v Murski Soboti. — Lazar je v madžarskem narodu zelo priljubljen pisatelj, pravi ljudski pripovednik, čegar knjige se mnogo čitajo. Ta njegov roman, ki ga je Franc Kolenc dobro prevedel, bo gotovo zanimal tudi slovenskega čitatelja.

J. Špicar: Martin Napuhek, pravljica igra za mladino v petih slikah. Natisnila in založila tiskarna Merkur v Ljubljani. — Špicar je znan kot spreten odrski pisatelj. — saj je tudi odličan režiser radovljiškega gledališkega odra, — in je s to svojo igro zelo ustregel zlasti našim diletantskim odrom, ki so za dobre, lahko uprizorljive mladinske igre često v zadregi.

Dr. J. Jeraj: Nova »Sociologija«. Dr. J. Jeraj je napisal sistematično sociologijo. Kratko in jedrnatu obravnava vsa pereča sodobna sociološka vprašanja. Problemov ne razvija samo, ampak tudi bistro rešuje. Jasno osvetljuje ustroj družbe, pronikljivo razgrinja pomanjkljivosti obstoječih družabnih sistemov: kapitalističnega, fašističnega in boljševiskega ter riše nazorno podobo bodoče korporacijske družbe. Sociologija je izšla v samozaložbi in se naroča pri pisatelju, Maribor, Gledališka ulica 2.

Zakoni in uredbe: XVII. zvezek: Zakon o poslovnem redu v narodni skupščini. Zakon o poslovnem redu v senatu. XVIII. zvezek: Zakon o meščanskih šolah. Ponatis iz »Službenega lista«. V Ljubljani 1932. Založila in natisnila tiskarna Merkur v Ljubljani. — Vse te knjige lahko dobite v knjigarni Tiskovne zadrage v Mariboru, Aleksandrova 13.

Preporod hebrejskega jezika

Znani židovski pesnik Chaim Nachman Bialik, predsednik hebrejskega Pen-kluba, je te dni predaval na Dunaju o preporodu hebrejskega jezika. V svojem predavanju je naglasil, da je hebrejščina danes splošni občevani jezik naseljenec v Palestini, čeprav se sicer govore tam tudi drugi evropski jeziki. V literaturi, znanosti itd. pa je hebrejščina že od vsega začetka edini književni jezik.

Izkušnja je žide izučila, da je vse ono kar napišejo v drugih jezikih, če se ne prevede na hebrejščino, zanje zavselej izgubljeno. Hebrejščina sama je doživela doslej več preporodov. Prvega že pred 800 leti v Španiji, ko so pisali svoja dela Galilrol, Jehuda Halevi Ibn Asra. Tedaj so hebrejska poezija, literatura in znanost bile na višku, a prav tako silen razmah je doživela tudi filozofija. Drugi

Šokolstvo

Sokol Slovenjgradec

je imel svoj letošnji občni zbor ob jako lepi udeležbi v Sokolskem domu v Slovenjgradcu. Zbor je vodil br. starosta dr. V. Železnikar, ki je prečital poslanico SSKJ in se nato v lepem govoru spomnil umrlega br. dr. J. Scheinerja in umrle sestre načelnice Vide Veljakove. Nadalje je poročal, da sta se v pretečenem letu ustanovila za Sokolski dom »Sklad sestre Vide« in »Tyršev sklad«, ki oba lepo napredujeta. Zapisnik 12. redne glavne skupščine je bil odobren brez pripomb. Sledila so poročila društvenih funkcionarjev, ki so pokazala ogromno upravno, tehniško, izobraževalno in nacijsko delo, katero je vršilo društvo v preteklem letu. Pokazala pa so tudi, kako neobhodno potreben nam je naš Sokolski dom, kot kulturno žarišče cele Milslnjske doline. Storititi moramo vse, kar je v naših močeh, da ga dogradimo, pa tudi — izplačamo. Končno je bil izvoljen po večini dosedanji odbor s starostom dr. Železnikarjem na čelu, ki bo predlagan župni upravi v potrditev.

Smrt od sreče.

V neki vasi v bližini Plczka na Poljskem je že več let živel ruski emigrant knez Čerkasov. Bil je nameščen za knjigovodjo pri nekem majhnem podjetju in je zaslužil samo 100 zlotov na mesec. Pred nekaj dnevi je pa zadel v poljski dolarski loteriji 40.000 dolarjev. Napotil se je takoj v Varšavo po denar, toda od prevelikega veselja ga je, še preden so mu denar izplačali, zadel kap. Bil je takoj mrtev.

Šnominialte se CMD

Lepa Marija in stari polkovnik

Nedavno je bila pred pariškimi sodiščem obravnava, ki bi dala lahko zanimivo snov za kakšen kolportažni roman. Donna Gonzalez de Arbulite je tožila Donna Mario de Toscano na 150.000 frankov odškodnine. Toženka, vdova po argentinskem polkovniku, je bila rojena v nekem malem kraju blizu Pariza kot najmlajša hči skromnega carinskega uradnika. S sedemnajstim letom je Marija, ki je bila izredno lepo dekle, zapustila očetov dom in se v Parizu vdala lahkomiselnemu življenju. Nekéga večera, ko se je Marija sprehajala po buvarjih, je našla svojo srečo v osebi 75 let starega argentinskega polkovnika de Toscano. Starc je bil silno bogat. Preživljal je večer svojega življenja v Parizu in stanoval v krasni vili. Njegova stara gospodinja Donna Gonzalez de Arbulite ga je negovala kot ma'hnega otroka. Polkovnik je bil gluhi, je trpel na ostarelosti duha in na težki melanholiji. Večkrat je izrazil željo, da bi storil konec svojemu življenju. Na terasi neke kavarnar se je stari mož seznanil s lahkoživjo Marijo. Še isti večer je šlo lepo dekle s polkovnikom v njegovo hišo. Znala je starega moža popolnoma prikleniti nase in si pridobiti tudi zaupanje njegove gospodinjice: tako da ji je donna Gonzalez kmalu stavila ponudbo, da bo proti proviziji 150.000 frankov zmešetarila, da bo polkovnik Marijo poročil. In res je bil vpliv gospodinjice na starega gospoda tako velik, da

so že dva tedna pozneje slavili svatbo gospoda de Toscano z Marijo, rojeno Aussaine. Deset dni zatem je bil stari mož mrtev. Njegova mlada vdova je podédovala vse njegovo premoženje. Prijateljske usluge ljudje navadno zelo hitro pozabijo, in tako tudi donna Marija, ki gospodinja zdaj ni hotela izplačati obljubljenih 150.000 frankov za ženitovniško posredovanje. Donna Gonzalez je vložila tožbo. Ker pa ni imela nobenih prič, in se je vsa stvar v moralnem oziru zdela dvomljiva, bi bila donna Gonzalez pravdo izgubila. Toda odvetnik toženke je naenkrat izjavil, da je njegova klientinja pripravljena izplačati tožiteljici zahtevani znesek. Menda se je Donna Marija zbala še večjega škandala.

Kratka krila

so zmagala

Iz Londona poročajo, da je modni slikar Murrage Britton premagal manufakturne tovarnarje in dosegel ponovno uvedbo kratkih ženskih kril. Letos spomladi in poleti bodo Londončanke, in najbrže tudi vse druge Evropejke, nosile spel kratka krila, ki jim bodo segala komaj do kolena. V modi hosta rjava in modra barva. Dolge rokavice bodo izginile, sedanje klobučke in čepice pa bodo zamenjali klobuki v biedermeierskem slogu: pentlji in cveticami. Do veljave bodo prišli tudi biseri, kristni in ponarejeni.

Curren Bell:

47

Lowoodska sirota

Pokleknila sem pol vatla od nje. Dregnila je v ogenj, da je začela žerjavica spet plamenoma goriti. Zar pa ji je le še bolj zasenčil lice, dočim je moje razsvetlilo.

»Rada bi vedela, s kakimi občutki ste prišli danes k meni,« je rekla, ko me je nekaj časa motrila. »Rada bi vedela, kakšne misli razčljujejo Vaše srce vse ure, ki jih presedite v tistem prostoru, kjer se odlični ljudje vrtijo okoli Vas in migetajo kot slike v čarobni svetilki in je tako malo privlačnosti med Vami in njimi, kakor bi bili res le tenje človeških oblik in ne prava gmoza.«

»Dostikrat sem utrujena, včasih zaspana, a redkokdaj otožna.«

»Potem Vas oživlja kaka tajna nada in Vam šepeče o srečni bodočnosti?«

»Jaz je nimam. Najdrzejša moja nada je, da bi si prištedila toliko denarja od svoje plače, da bi si ustanovila šolo v hišici, ki bi si jo sama najela.«

»Oskodna je hrana, s katero se Vam mora duša zadovoljiti! In sedeč v tistem kotu pri oknu — vidite, vse Vaše navade poznam —.

»Strežnica Vam je vse to povedala.«

»Oh! Vi mislite, da ste bistre glave! Dobro — morda sem res vse to slišala. Da govorim resnico, imam znanko v gradu, gospodična Poole —.

Mahoma sem vstala, ko sem slišala te besede.

»Imate jo, res jo imate?« sem si mislila, »potem vsa stvar ni brez vruga.«

»Nič se ne bojte!« je nadaljevala čudna babura.

»Mrs. Poole je zanesljiva oseba, tiha in mirna. Vsak ji lahko zaupa. A kakor sem že rekla — sedeč v tistem kotu pri oknu, ne mislite na nič drugega kot na svojo bodočo šolo? Ali se ne zanimate za kogar-sibodi od vseh, ki posedajo po zofah in naslanjačih pred Vami? Ali ni obraza, ki ga gledate? Kaka oseba, ki jo zasledujete, recimo, vsaj z zvedavostjo?«

»Enako rada opazujem vsa lica in vse osebe.«

»A nikdar ne odlikujete kake osebe — morda sta tudi dve — od drugih?«

»To prav često delam. Kadarkoli kretnje ali pogledi dveh oseb razodevajo kako medsebojno ta no, ju rada opazujem.«

»Kake tajne najrajši slišite?«

»Oh, ni dosti izbire! Navadno se vrti vse okoli iste stvari — okoli ljubimkanja; in vse obeta navadno isto nesrečo — poroko.«

»In Vam godi ta enolična stvar?«

»Pravzaprav ne maram zanjo, meni ni do tega.«

»Vam ni do tega? Če se kaka dama, sedeča b'izu Vas, mlada, zdrava, polna življenja, očarujoča v svoji lepoti, visokega rodu in bogata, smehlja gospodu, ki ga Vi —.

»Jaz kaj?«

»— poznate in o katerem imate dobro mnenje —.

»Ne poznam gospodov, ki so tu. Jedva sem izpregovorila besedo ž njimi! In kar se tiče dobrega mnenja o njih, se mi zdijo nekateri spoštljivi, zastavni in srednje starosti, drugi mladi, elegantni, brhki in živahni. Toda radi mene se jim lahko smehlja, kdor hoče, ne da bi se mi nastrojenje radi tega le za hipce izpremenilo.«

»Vi ne poznate gospodov, ki so tu? Vi niste izpregovorili besedice ž njimi? Ali boste to trdili tudi o gospodarju te hiše?«

»Saj ga ni doma.«

»Duhovita opazka! Izredno pameten izgovor! Šel je davi v Milcote in se drevel ali jutri vrne. Ali ga ta okolnost izključuje iz seznama Vaših znancev? Ali pa ga radi tega sploh ni več na svetu?«

»Ne, toda le težko dojemam zvezo med Mr. Rochesterom in vprašanjem, ki ste ga bili načeli.«

»Govorila sem o damah, ki se smehlajo gospodom, in v zadnjem času je bilo Mr. Rochesteru namenjenih toliko nasmeškov, da ne ve kam ž njimi. Ali niste tega nikoli opazili?«

»Mr. Rochester ima pravico, da se zabava v družini svojih gostov.«

»Tu ne gre za pravico. A niste nikoli opazili, da se v vseh bajkah o ženitvi, ki si jih ljudje tod pripovedujejo, Mr. Rochester dosledno in trdovratno imenuje kot glavni junak?«

»Poslušalčeva zvedavost vnema pripovedovalčev jezik.«

Te besede sem govorila bolj zase kot za ciganko, ki me je bila med tem s čudnim govorom, glasom in vedenjem zapredla v nekak sen. Misli, nepričakovane in presenetljive, so se ji kar sipale iz ust, dokler mi ni bilo, kakor da me je ovila s pajčevino mistifikacije; čudila sem se, kak neviden duh je neki tedne in tedne presedel pri mojem srcu, gledal, kako drgeta v boli in radosti, in si zapomnil vsak utrip.

»Poslušalčeva zvedavost!« je ponovila. »Da, Mr. Rochester je sedel ure in ure in sklanjal uho k očarujočim ustnicam, ki so tako rade pripovedovale. In Mr. Rochester je tako rad poslušal in je bil videti tako hvaležen za zabavo. Ali ste vse to opazili?«

»Hvaležen! Ne spominjam se, da bi bila odkrila kak izraz hvaležnosti na njegovem licu.«

»Odkrila! Torej ste ugibali o tem. In kaj ste odkrili, če ne hvaležnosti?«

Nisem odgovorila.

»Videli ste ljubezen. Kajne? In gledajoč v bodočnost, ste ga videli oženjenega in njegovo nevesto srečno?«

»Hm! Ne baš! Zdi se mi, da Vas Vaši čari včasih ukanijo.«

»Kakšnega vruga ste potem videli?«

»Ne skrbite za to! Prišla sem, da izprašujem, ne, da se izpovedujem. Ali je že povsod znano, da se bo Mr. Rochester oženil?«

»Da, z lepo Miss Ingram.«

»Kmalu?«

»Vse kaže, da bi bil tak zaključek upravičen, in ni dvoma, da bosta nad mero srečen par — dasi dvomite o tem s' smelostjo, ki bi jo bilo treba s kaznijo pregnati iz Vas. Saj mora ljubiti tako krasno, odlično, pametno, nobraženo damo; brzkone ga ljubi tudi ona in če ne njega, pa vsaj njegov možnjček. Vem, dajo Rochesterovo imetje s'no mika, dasi sem ji, Bog mi greh odpusti! pred kratko uro pravila o tej stvari take, da je začela čudno resno gledati. Povesila je ustne kote za pol palca. Priporočala bi njenemu črnokemu oboževalcu, naj pazi. Če pride kdo drugi, ki ji pokaže daljši in čistejši seznam dohodkov, bo odletel —.

»Toda, mati, nisem prišla, da čujem srečo ali nesrečo Mr. Rochesterja. Hotela bi slišati lastno usodo, in doslej še besede o njej niste zihili.«

»Vaša sreča mi je še vedno nejasna. Motreč Vaše lice, sem videla, da črta črti ugovarja. Le to vem, da je neka mera sreče tudi Vam usojena. Vedela sem to, še preden sem stopila drevi v grad. Usoda jo je skrbno izbra za Vas, videla sem jo pri tem opravilu. Če le iztegnete roke, jo lahko zgrabite, a dvomim, da boste to res storili. Poklekните spet na gunje!«

»Ne zadržujte me predolgo; ogenj me žge.«

Pokleknila sem. Ni se sklonila k meni, marveč se je naslonila nazaj in me gledala. Začela je mrmrati:

»Plamen leskeče v obeh; oko se sveti kot rosa, nežno in čustveno se mi zdi in se smehlja mojemu blebetanju. Dostopno je, za vtiskom sili vtisk skozi njega bistro oblo. Ko se neha smejeti, je otožno. Podzavestna utrujenost zapira veke; to pomeni otožnost radi samovanja. Odvrača se od mene; neče, da bi ga še dalje motrila. Zdi se, da bi rado s porogljivim pogledom razveljavilo moja dosedanja odkritja — izpodbilo bi rado očitek občutljivosti in turobnosti. Njega ponos in vzdržnost le potrjujeta moje mnenje. Oko mi ugaja.«

Kar se tiče ust, se včasih rada smejejo. Rada vse izblebečejo, kar glavica iztuhta, lahko pa rečem, da o vsem molče, kar srce občuti. Okretna so in gibčna, nikoli niso bila namenjena za večni molk v samoti. To so usteca, ki bi morala mnogo govoriti in se često smejeti in imeti mnogo toplih besed za tistega, s katerim se pomenkujejo. Ta de' Vašega lica mi tudi ugaja.

Srečnemu izidu ne najdem nikjer sovražnika, le na čelu, ki pravi: »Živim lahko tudi sama, če bi spoštovanje do samega sebe in okolnosti to zahtevale. Ni treba, da prodajam dušo za blesk. Imam v srcu zaklad, ki se je rodil z mano in me bo živil, če bi mi

bili tudi vsi vnajni užitki zabranjeni ali dosegljivi le za ceno, ki je ne zmorem.« Čelo izjavlja: »Razum čvrsto sedi in drži vajeti in ne dovoli, da bi se čustvo splašilo, pobegnilo in me treščilo v brezno. Strasti le naj razsajajo kot pravi ajdje, kar tudi so v resnici; in hrepenenja naj pričarajo vsake vrste ničemrnih slik; toda razsodnost bo vselej govorila zadnjo besedo v vsakem sporu in odločevala pri vsakem posvetovanju. Vihar, potres in požar naj groze: slušala bom le navsvet šibkega glasu, ki mi narekuje ukaze vesti.«

Dobro si govorilo, čelo! Tvoja izjava se bo upoštevala. Izdelala sem si načrte, ki jih imam za poštene, in v njih sem se ozirala na zahteve vesti, na nasvete pameti. Vem, kako bi mladost naglo obledela, kako bi nje cvet zvenel, ko bi v kopji, ki jo nudi sreča, ostala le kaplja sramote ali pa bi v njej opazila le duh po kesanju; in jaz ne zahtevam žrtev, čemera, ločitve — vse to mi ni všeč. Ohraniti hočem, ne v kali zadržati — želim zahvale, ne izžemati krvavih solza, še slanih ne; žetev moja morajo biti nasmeški, objetja, ugodja.

To naj zadostuje. Mislim, da bajam v nekaki razkošni biaznosti. Rada bi raztegnila ta trenotek ad infinitum, pa se ne upam. Doslej sem se popolnoma obvladala. Ravnila sem tako, kakor sem si prisegla, da bom; toda novih izkušnjav bi menda ne prebila. Vstanite, gospodična Eyre, ostavite me, ker igra je doigrana.«

Kje sem? Ali bedim? Ali sem sanjala, ali še vedno sanjam? Glas stare ženice se je izpremenil, nje govor, nje kretnje, vse na njej mi je tako znano, kot lastno lice v zrcalu, kot beseda lastnega jezika.

Vstala sem, odšla pa nisem. Pogledala sem jo; razglenila sem ogenj in jo spet pogledala, a potegnila je klobuk in obezo bolj na lice in mi spet pomignila, naj odidem. Plamen je obžaril nje iztegnjeno roko; razvnela in željna odkritij sem roko takoj pogledala. Ni bila bolj vela od starosti od moje, to je bila okrogla spretna roka z mehkiimi, somernimi prsti; širok prstan se je svetil na mezincu, in nagnivši se, sem opazila na niem dragulj, ki sem ga bila vide'a že stokrat. Ponovno sem pogledala lice, ki se ni več odvrčalo od mene, nasprotno, klobuk je ležal na tleh, obeza se je bila premeknila, glava je mo'ela naprej.

»No, Jana, ali me poznate?« me je vprašal znan glas.

»Le si odgrnite rdeči plašč in potem —.

»Toda trakovi so se zavozlali, pomozite mi!«

»Raztrgajte jih, gospod!«

»Tako, torej — Proč, posojilo!«

In Mr. Rochester se je izmotal iz svoje preobleke. »Veste kaj, gospod, to pa je bil čuden umis'ek!«

»Toda dobro izveden, kaj? Ali niste tudi Vi tega mnenja?«

»Z damami se Vam je nemara res posrečil.«

»Z Vami pa ne?«

»Z mano niste postopali v vlogi ciganke.«

»V čigavi pa? V lastni?«

»Ne; v nekaki nepremišljeni. Sploh pa mislim, da ste se mi hoteli izpovedati ali pa ste hoteli slišati mojo izpoved; govorili ste nesmisel, da bi ga govorila tudi jaz. To menda ni povsem pošteno, gospod.«

»Ali mi odpustčate, Jana?«

»Ne vem, prej moram vse premisliti. Če ugotovim, da se nisem preveč osmešila, bom polzkusila, da Vam odpustim; toda prav ni bilo!«

»Oh! Govorili ste povsem pravilno, zelo oprezno in prav pametno.«

Premislila sem malo in uvidela, da je bilo iz večine res tako. To me je utešilo; sicer pa sem bila oprezna že kar pri začetku pomenka. Slutila sem prevaro. Vedela sem, da se cigalice in vedečevalke ne izražajo tako izbrano, kot je govorila dozdevna stara mamica v knjižnici. Povrh vsega sem še dognala, da pretvarja glas in skriva lice. A sumničila sem tisto ženo iz tretjega nadstropja, tisto živo uganko, tisto tajnost vseh tajnosti. Nikoli bi ne bila slutila, da je bil to sam Mr. Rochester.

»No,« je dejal, »kaj pa ugiblujete? Kaj pomeni ta otožni nasmešek?«

»Presenečenje in lastno pohvalo, sir. Upam, da smem zdaj oditi?«

»Ne, potrpite še malo in povejte mi, kaj ljudje v dvorani uranjajo.«

Potrebščine za telovadce

ter obleke, čevlje.

perio, kravate, klobu

buve, l. t. d. kupite

na ugodneje v kon-

fekcijski trgovini

JAKOB LAH, Maribor

Glavni trg 2

Sobo in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«.

Šivalne stroje, gramofone, otroške vozčke kolesa

popravlja Justin Gustinčič, mehanična delavnica, Maribor, Tattenbachova ul. šte. 14.

Kovčke,

aktovke, ročne torbice, nahrbtnike, gamaše itd. po najnižih cenah priporoča I Kravos, Aleksandrova 13

»Rekord«

stroj za hitro pletenje v dobrem stanju na prodaj, Sabol Josip, Čakovec, Jurišičeva ulica 14.

zastopniki se sprejmejo

Sotna

najpreglednejša kartoteka Soklič, Maribor Tel. 2510

Inserirajte!

Oddam sobico

s prostim vhodom in električno razsvetlilavo Vrtna ulica 8 I, vrata 6. 575

Likarico,

ki bi šla v hišo, iščem. Naslov v upravi lista. 577

Vajenca za krojaštvo

sprejem. Cverlin, Gosposka ul. 32. 484

Miško Šubmil,

zadevo mati uredila, vrnitev najugodnejša. 574

Praktikanta

sprejme preparator Pajtlar. Pogoji: inteligenca, ročna spretnost in starost do 20 let. Plača po kratki učni dobi. Refektanti samo iz mesta Maribora naj se oglasijo v nedeljo, od 9.—12. v pekarski šoli. 576